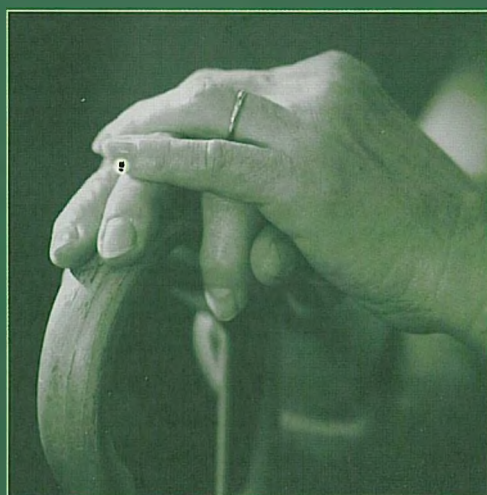

Geriatrics

z elementami gerontologii ogólnej

PODRĘCZNIK DLA LEKARZY I STUDENTÓW

pod redakcją

TOMASZA GRODZICKIEGO, JÓZEFA KOCEMBY, ANNY SKALSKIEJ

VM
VIA MEDICA

Geriatrics

z elementami gerontologii ogólnej

PODRĘCZNIK DLA LEKARZY I STUDENTÓW

pod redakcją

TOMASZA GRODZICKIEGO, JÓZEFA KOCEMBY, ANNY SKALSKIEJ

VIA MEDICA

Gdańsk 2006

Spis treści

A. GERONTOLOGIA OGÓLNA

1. Procesy starzenia się człowieka

- 1.1. Gerontologia i geriatrycja, Wojciech Pędich 2
- 1.2. Starzenie się człowieka, Józef Kocemba 6
- 1.3. Proces starzenia się ludności — przyczyny, etapy, konsekwencje,
Piotr Szukalski 13
- 1.4. Geny starzenia i długowieczności, Ewa Sikora 19
- 1.5. Odporność w okresie starości, Marek Zembala 25
- 1.6. Psychologiczne starzenie się człowieka, Tadeusz Parnowski 31
- 1.7. Społeczne aspekty starzenia się i starości, Beata Tobiasz-Adamczyk 37
- 1.8. Sytuacja zdrowotna osób w podeszłym wieku, Barbara Bień 42

2. Prewencja gerontologiczna

- 2.1. Medycyna przeciwstarzeniowa, Barbara Gryglewska 47
- 2.2. Promocja zdrowia i aktywności prozdrowotnej, Barbara Wizner 53

B. GERIATRIA (GERONTOLOGIA KLINICZNA)

3. Ogólna charakterystyka geriatrycji

- 3.1. Chorowanie w okresie starości, Józef Kocemba 62
- 3.2. Kompleksowa ocena geriatryczna, Anna Skalska 68
- 3.3. Farmakoterapia geriatryczna, Barbara Gryglewska 76
- 3.4. Rehabilitacja osób starszych, Tomasz Kostka 85
- 3.5. Kompleksowa opieka geriatryczna, Barbara Bień 90

4. Wielkie problemy geriatryczne

- 4.1. Majaczenia, Anna Skalska 95
- 4.2. Ołępienie w podeszłym wieku, Maria Barcikowska 98
- 4.3. Depresja, Dominika Dudek, Andrzej Zięba, Marcin Siwek, Andrzej Wróbel 108
- 4.4. Omdlenia, Jacek Orski 113
- 4.5. Niesprawność ruchowa. Upadki i zaburzenia chodu, Anna Skalska 123
- 4.6. Odleżyny, Anna Skalska 134
- 4.7. Nietrzymanie moczu, Barbara Gryglewska, Andrzej Gryglewski 143
- 4.8. Nietrzymanie stolca, Barbara Gryglewska, Andrzej Gryglewski 151

5. Układowe stany chorobowe

5.1. Układ krążenia

- 5.1.1. Nadciśnienie tętnicze, Tomasz Grodzicki 155
- 5.1.2. Choroba niedokrwienna serca, Tomasz Grodzicki 163
- 5.1.3. Migotanie przedsionków, Maria Fornal, Tomasz Grodzicki 169
- 5.1.4. Wady serca, Tomasz Grodzicki 176
- 5.1.5. Niewydolność serca u osób w podeszłym wieku, Tomasz Grodzicki 181

5.2. Układ oddechowy	
5.2.1. Choroby układu oddechowego , Ewa Niżankowska-Mogilnicka	187
5.2.2. Zatorowość płucna , Ewa Niżankowska-Mogilnicka	207
5.3. Układ krwiotwórczy	
5.3.1. Choroby układu krwiotwórczego , Kornelia Kędziora-Kornatowska	213
5.4. Układ pokarmowy	
5.4.1. Zmiany starcze i choroby narządu żucia ,	
Joanna Wysokińska-Miszczuk	228
5.4.2. Choroby układu pokarmowego , Tomasz Mach	237
5.4.3. Proktologia wieku starczego , Andrzej Gryglewski, Barbara Gryglewska	256
5.5. Układ moczowo-płciowy	
5.5.1. Choroby układu moczowego , Leszek Pączek, Michał Ciszek	265
5.5.2. Choroby gruczołu krokowego , Zygmunt Dobrowolski	273
5.5.3. Choroby narządu rodne u kobiet i rak sutka ,	
Antoni Basta, Andrzej Szczudrawa, Krzysztof Zajac, Paweł Basta	283
5.6. Układ nerwowy	
5.6.1. Choroby naczyniowe mózgu , Wojciech Turaj	299
5.6.2. Choroba Parkinsona , Monika Rudzińska, Andrzej Szczudlik	310
5.7. Układ ruchu	
5.7.1. Osteoporoza , Krzysztof Galus	318
5.7.2. Choroby reumatyczne , Piotr Głuszko	325
5.7.3. Choroby zwyrodnieniowe stawów , Piotr Głuszko	334
5.8. Skóra i narządy zmysłów	
5.8.1. Zmiany starcze i choroby skóry , Anna Wojas-Pelc	343
5.8.2. Zmiany starcze i schorzenia narządu wzroku , Maria Starzycka	357
5.8.3. Głuchota starcza i starcze zawroty głowy , Jacek Składzień	365
5.9. Metabolizm i układ dokrewny	
5.9.1. Zaburzenia metaboliczne — zjawisko istotne dla procesu starzenia ,	
Jarosław Derejczyk	373
5.9.2. Choroby układu endokrynnego , Zbigniew Szybiński	383
5.9.3. Cukrzyca u osób w podeszłym wieku , Władysław Grzeszczak	391
5.9.4. Menopauza i andropauza , Józef Krzysiek	400
5.10. Ogólne zagadnienia kliniczne	
5.10.1. Zabiegi operacyjne , Danuta Karcz	407
5.10.2. Żywienie i pielęgnacja seniorów , Alicja Klich-Rączka	413
5.10.3. Leczenie przeciwbólowe , Jerzy Wordliczek, Jan Dobrogowski	418
5.10.4. Opieka paliatywna , Krystyna de Walden-Gałuszko	424

Spis autorów

Prof. dr hab. med. Maria Barcikowska

Prof. dr hab. med. Antoni Basta

Lek. med. Paweł Basta

Prof. dr hab. med. Barbara Bień

Dr med. Michał Ciszek

Dr med. Jarosław Derejczyk

Prof. dr hab. med. Krystyna de Walden-Gałuszko

Dr hab. med. Jan Dobrowolski

Prof. dr hab. med. Zygmunt Dobrogowski

Dr hab. med. Dominika Dudek

Dr med. Maria Fornal

Prof. dr hab. med. Krzysztof Galus

Dr hab. med. Piotr Głuszko

Prof. dr hab. med. Tomasz Grodzicki

Dr med. Barbara Gryglewska

Dr med. Andrzej Gryglewski

Prof. dr hab. med. Władysław Grzeszczak

Prof. dr hab. med. Danuta Karcz

Dr hab. med. Kornelia Kędziora-Kornatowska

Dr med. Alicja Klich-Rączka

Prof. dr hab. med. Józef Kocemba

Prof. dr hab. med. Tomasz Kostka

Prof. dr hab. med. Józef Krzysiek

Prof. dr hab. med. Tomasz Mach

Prof. dr hab. med. Ewa Niżankowska-Mogilnicka

Dr med. Jacek Orski

Dr med. Tadeusz Parnowski

Prof. dr hab. med. Leszek Pączek

Prof. dr hab. med. Wojciech Pędich

Dr med. Monika Rudzińska

Prof. dr hab. med. Ewa Sikora

Dr med. Marcin Siwek

Dr med. Anna Skalska

Prof. dr hab. med. Jacek Składzień

Prof. dr hab. med. Maria Starzycka

Prof. dr hab. med. Andrzej Szczudlik

Dr med. Andrzej Szczudrawa

Dr med. Piotr Szukalski

Prof. dr hab. med. Zbigniew Szybiński

Prof. dr hab. med. Beata Tobiasz-Adamczyk

Dr med. Wojciech Turaj

Dr med. Barbara Wizner

Dr hab. med. Anna Wojaś-Pelc

Prof. dr hab. med. Jerzy Wordliczek

Dr med. Andrzej Wróbel

Dr med. Krzysztof Zajac

Prof. dr hab. med. Marek Zembala

Prof. dr hab. med. Andrzej Zięba